

20730

Devtepeno
Poprijeta Devica Marija

V letni ticsaji, 3 st

1909. marc.

Zmozsna
Gospa Vogrszka

POBOZSEN MESZECSEN LISZT.

Reditel :

Bassa Ivan plebános vu Bogojini.

Vszebina.

Klekl József : Salve Regina	65
Lenarsich Mirko : Szlūsavanje Jezusa	69
(sj.) Trplenje Krisztusovo	73
(j.) Pobožnoszt k bl. D. Mariji	79
Sz.-cs. : Vszakdanésnje precisicsávanje	83
X. Y. Hizsni zákon	89
Bassa Ivan : Ocsácje püscsáve	94
— : Szvétí grob	96

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszec.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi
plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po vecskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok plácsajo!**

Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamesztana (klostra) v krajini Szlövenczkoi na Vogrszkom.

Preminocse leto je osztalo nanjega 300 koron. Zdj
zse mámo 1100 koron i interes.

NEVTEPENO POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZÉCSEN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN

PLEBÁNOS

Vu Bogojini (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Salve Regina.

Odprošttite ljúbljeni cstevci, ka szem z mojim szlabim razlaganjem zaosztáo. Zavolo telovne szlabosztí szem ne szmeo pera vroke jemati in dobre düse na ljúbezen do Marije, Preciszte Device obüdjavati. Bozsja vola je bila, nikaj szem szí nacsí ne zselo in zdaj szí túdi ne zselem.

To szpuniti je vsze na szveti, in vecs za nébe zadobljenjé ne terja od nasz szmileni Jezus.

Poleg te bozsje vole vzemem zdaj znova pero vroke in zacsnem razlaganje Salve Regine. Ali prle, kak bi prvo vrszto na papir polozso, proszim ponizno vszakoga cstevec, naj zmoli za mene edno Zdravo Marijo vté namen, naj sze Jezusovoga Szrca zselenje in vola v meni in pomeni popolnoina szpuni.

„Ino pokazsi nam po tom nevolnom zsvljenji Jezusa, blagoszlovleni szad tvojega tela.“ Kak szmo vidili, szrecsno szmrt szii po teh recsah proszimo. Devica Marija nasz pomaga, ka szrecsno merjemo, v nebo pridemo, tam szad njenoga tela, Jezusa, zaglednemo. Pitanje, kako nasz pomága ?

1. Olehsa mirajocsemi düsevne ino telovne mantre. Szama je to szv. Brigiti nazvesztila.

2. Pri szlednjem vojüvanji trost i mocs deli, kak szv. Jeronim szvedocsi.

3. Obrani nasz zapelavanja hüdiuh dühov, zdvojenja ino szlepoga, predrznoga vüpanja. Szv. Alphonza ligourijanszkoga vcsenje je to.

4. Szv. Bonaventura pa trdi, ka Ona, kak kraljica nebeszka szvetoga Mihala nadangela ino drüge angele posle z nebe knam, naj oni nasz, ki szmo njo verno csasztili ino njéna dobra deca bili, zank hüdobnoga duha resijo i k njej gor v nébo pripelajo.

5. Mnogokrat sze szama potrüdi k szvojoi deci ino je pri szmrtnoi vojszki oszresüje, tolazsi, v nebo szpráva.

Kda bi leta 1268. nov. 17. v. meszti Kamien lezsé-csem od szv. Magdalene zvanom szamosztani Szv. Szalomea mirala, nüne okoli njé sztojécse szo na njenih vüsztah blázseni szmeh ino na lici rudecsino vpamet vzelé. Pitanjocse za zrok njim mirajocsa odgovori „Nebeszko kralico,

mojega Goszpoda blázseno mater vidim pred menov tú sztati, zato mi trepecse szrce vradosztí.“

Kda je Szv. Sztaniszlav Kosztka v Becsi v hizsi ednoga luterana od vszeh zavrzseni lezsao, szkázala sze je njemi Marija, stero je on vszikhár za szvojo mater zvaó, Jezusa njemi je na posztelo djala in tak ga je ozdravila, po ozdravljenji je jezuit posztáo ino kak szvétí mladeneç mro.

Duklajszkomi szv. Janosi sze túdi szkázala na szmrtnoj vüri Marija pa njemi je obeçsala, ka zraven v nebesza pride i poszeben patron bode szvojega naroda. To iszto sze je zgodilo z Boner Izaiasom in Kazimirczijk Stanislávom.

Szvetoj Klári sze je szdevicami v belo oblecsenimi szkázala ino jo vposzteli obimnola, ka je szvetici na kroto veliko radoszt bilo.

Szv. Lidvina, Teresia, Oportuna, Kajetan, Felix, Peter Alkantarski, Janos od Boga zvani ino drügi szo túdi témilosçse vredni bili, kak nasz vcsi na to szv. Alphonz, Skarga, Segur.

Szveti ocsaki nasz vcsijo ino szveta maticerkev potrdi to vcsenje, ka sze nemorejo zvelicsati, ki Marije ne csesztijo ino ka sze nemorejo pogübiti, ki Marijo gorécse csasz-tijo. Gorecsim szvojím csesztitelom ona na szmrtnojvüri na pomocs pride ino njim blázseno szmrt szpravi. To je gotovo, ali njim sze prikázse, ali ne, pomocs njim dá, ka sze szkeszaním szrcóm, pokornov düsov odloçsijo szveta. Da prikazni zseleti neszmemo, to je zvünredna milosçsa, stero G. Bog poleg szvoje proszte vole da, kim scsé. Pomocs pa gotovo dobio cse szmo Marijo gorécse csasztili. Gorecse csasztili Marijo pa teliko pomeni, kak 1. *vszaki den sze ogibati iz celoga szrca grehov*, 2. *vszaki den kaj Mariji na csasztili, cse drügo ne, edno zdravo Marijo szmoliti*. Vcsini to, in zsivo bodes pri Mariji v nebészah.

Dokoncsajmo to premisljavanje zrecsmi szv. Bonaventure:
„Oh blázsená Devica, proszim te, kda sze moja dūsa
odlocsi toga szveta, pridi ti te predméne in zaprimi me med
tvoje roke! Ztvojov lūbov nazocsnosztjov potolázsi mené,
bodi ti moja v nebo szégajocsa lesztvica, i pot pa szpravi
mi od G. Boga szmilenje ino vecsno zvelicsanje: Oh
zmoszna priprosnjica moja, ti szi duzsna tvoje csasztiyce
braniti ino pred Krisztusovim szodbeninā sztolcom zago-
várjati.

Klekl Jozsef.

(Dale.)

Premislavanje od szküsavanja Jezusa Krisztusa vu zamocsini.

Gda je Jezus od Ivana Krsztitela okrsztseni bil, „od Dúha je pelani vu púsztino, ka naj ga eti satan szküsava“ (Mat. 4. 1.) Iz vszeli oni csüdnoviti del, stera mi od Sziná Bozsega estémo sze naj bole lehko csüdivamo ober toga, ka je lübleni Jezus szküsavanje trpo ; sto bi szi to szmeo miszliti, csi bi nasz ne Szveto pizmó od toga vcsilo !

Sto bi szi dönok miszlo, ka te peklenszki düh tákso prevzétnoszt ima, ka sze priblizsava z szküsavanjom k'onomi, ki je te Najszvetesi. Sto bi sze vüpaó miszliti, ka Szin Bozsi sze na teliko ponizi, ka to szküsavanje dopúszti !

Ino dönok je tak, dopúszti sze szküsavati dati za nász volo, sküsavati sze da lübleni Jezus naj nam peldo da ka szmo mi csinécsi vu táksoj okolnoszti, kak sze moremo na szküsavanje naprej pripravlati.

Kak sze moremo proti szküsavanji braniti, naprej pripravlati.

1. Tak ka zamocsino lübito.
2. Tak ka molimo ino sze zatajüjemo.
3. Tak ka na szébe pazimo.

I. Gđa je Jezus vu Jordani okrsztseni bil „je od Dúha pelani vu púsztino, ka naj ga eti satan szkúšava“.

Vu krsztsenji je vu kejpí beloga goloba priso na lúblénoga Jezus Szveti Dúh ino té Dúh je pelao Sziná Bozsega vu púsztino. Eti vu púsztini sze je steo naprej pripraviti lúbleni na szvojo ocsiveszno delo, naprej sze steo pripraviti na on boj, steroga de proti zapelivomi ino pokvarjenomi szvejti imo. Vu szamocsini, od zapelivoga szvejta odlocseni szo sze na szvojo esészt naprej pripravlali vszi szveti mozsi, vszi ki szo na etom szveti kaj zmoznoga dokoncsali. Vu szamocsini od zapelivoga szveta odlocseni szo szí szpravili ono mocs ka naj hűdoga dűha obládajo.

Ja vnogi med njimi odlocsijo szvet ta nihati na veke, tá nihajo szvoje sztarise priatele domovino, ka naj od szvétá neznani vu szamocsini zsvéjjo, nej za toga volo ka szo sze navolili tezsav, ne za toga volo naj mir zsvivo nego za toga volo, naj szo onih nevarnosztih stere te zapelivi szvet vu szebi ima, ogneo, naj szo brez zburkanja z Goszpodnim Bogom z jedinjeni, da celo szvojo szkrblivoszt na szvojo dűso obrnéjjo ino nepriatele tem lezse napamet zemeo ino obladao.

Ino gđa je doszta pobožni lűdi ne mogocsno bilo to vcsiniti, gđa je nemogocsno bilo njim za volo drűgi zvézkov sze od szveta locsiti, dűnok szo vu vszakom leti na nisterne dnéve sze vu szamocsino podali napeldo vu eden kloster na dűsevne vaje, ka naj tam previdio njihove dűse sztalís. Eti vu szamocsini klostra szo szí poszadili vu szvoje szrce lűbeznoszt domanje szamocsine, ka naj doma, csi ravnok vu szveti, ali ne z szvetom zsvivejo.

Edna raztepena kszveti fteknjena dűsa kak je mogocsna satana obladi, gđa vu szvojoj zamislenosztí ga rávnok na pamet ne vzeme. Ar gđa satan od znotra szvojo periko n. p. (lagoje mislenje, zselenje i. t. d) poszejava te je dűsa zvűnesnjemi szveti fteknjena ! Oh na keliko je

záto potrebno, ka naj mi szamocsino lúbimo, ka naj vecskrat vu naso dūso poglédnemo, ka na naj na vsze zselenje nasega szrca pázimo, ár tūdi dūh sztalno na gledūje ka nasz napadne vu onoj minuti, gda szí najmenje miszlimo.

II. Ali naj szkūsavanje obládamo je ne zadoszta ka naj sze zapelivoga szveta ognemo, ne je zadoszta naj z Krisztusom vu pūszтино idemo, nego je potrebno ka naj z vūn toga to csinimo ka je lūbleni Jezus csinio vu pūsztini. Ka je to bilo? Ka je delao tam? On sze je poszto ino molo! Naprej je premislavao ono veliko delo, stero je bil csinécsi: najmre zvelicsanje.

Stiri deszet dnevvov iuo stirideszet nocsi sze poszti sztalnovitno brez vszega jeda, edno takso csūdo je, stero sze je szamo z Moizesom ztem velikim zprávdavcom, ino z Eliasem iz Glávníkom Prorokov zgodilo, ino to sze je moglo zgoditi iz onim ki je szpuno právdo, iz onim, ki je ta pregnya gláva vszeh prorokov: z Jezusom. Poszt je ráno jákoszti, právi szvéti Bazil; ar csi nemertūcslivosztt vu jedi ino pitvini pobūdjava telovno zselenje, necsiszto cso ino szkūsavanje pripraví, te je zagvūšno zadržsavanje, zatagūvanje ino poszt ona skér sterov mi szkūsavanje obládamo. Najszvetese telo Jezusa sze je posztilo, ono Szveto Telo stero sze je pa nigdar ne proti dūsi trlo, té sze more posztiti nase gresno ino dūsi protivno telo naj naso dūso ne obláda.

Ali ne je zadoszta bilo lūblénomi Jezusi szamo sze posztiti nego je zvūn toga escse molo kszvojemi nebeszkomi Ocsi. Poszt ino molitev szo bili oni mecsi, iz sterimi sze je na szkūsavanje naprej pripravo iz sterimi je szkūsavanje obládao.

Velika je mocs napriatela, veliko ino zsmetno je satana nadigavanje ali doszta bole je zmozsna molitev, zmozsnesa je ona miloscsa stero mi na naso molitev od goszpodnoga Bogá dobimo. Molitev ino poszt, to szo one

skéri sterimi mi satana zanke sze ognemo njemi nazaj lecsimo na njegov sinjek ino ga obládamo.

III. Pazlivoszt zvün toga potrebna, pazlivoszt stero nam szam Szin Bozsi kázse. „Verüszttüjte ino molite naj vu szküsavanje neszpadnete“ právi Jezus. [Math. 26. 41.] Düh Szvéti je pelao Jezusa vu püsztino, da naj eti szküsavani bode od satana. Jezus je té tak naprej znao szvoje szküsavanje, naprej je vido boj, ino je csako szvojega nepriatela.

Tak moremo mi tüdi csiniti, csi rávnok od szküsavanja eden csasz mér imamo ali vszigdár moremo csakati ka pri te hüdi düh szküsavanjom. Popolnoga méra od njega nigdar nebudemo meli dokecs bodemo na etom szveti. „Boj je zsitek csloveka na zemli“ právi Job. [7. 1.] Niscse sze naj nemiszli ka je zagvüsaní, niscse naj ne miszli ka nede szküsavani. Je lehko szküsavani na vszacom meszli : domá, vu cerkvi. vu szamocsini, med lüdmí, vu vszacom sztálisi. Je cslovek szküsavani po razlocsni razmérah, z jálnosztjom, ali zvelikov mocsjov, csi je zdrav naj sze ne zavüpa, csi je betezsen naj ne morgüje, csi je bogati zgizdosztjom csi je sziomák iz nezadovolnosztjom, jezero ino jezero je zvézk stere satan pred csloveka lücsi naj ga szamo more zgrabiti.

Oh ! sto sze dönok odszlobodi iz telki mrezs ? Goszpoden Bog je szam pravo szvetomi Antonii püscsavniki ka sze szamo te ponizen obráni od szküsavanja ! Oh sto bi dönok tak prevzéten bil ka bi szam na szvojo mocs zavüpa, stera sze je pa zse telikokrat za tak szlabo szkazala ? Oh ! Jezus zato odlocsino mi, sze mi szamo na tébe zavüpamo, vu tvojoj milosci imamo nase vüpanje. Ti lübleni Jezus, ki vu püsztini szküsavani szi satana obladao, pokázsi nam tvojo zmosznoszt vu nasoj szlabosztí, to te ponizno proszimo, ka naj tebi bode vhalá, díka na veke.

Lenarsich Mirko.

Trpljenje Krisztusovo ograd pun cvetlic.

Svéta Treza sze je pri szvojem szvéтом premislávanji posebno rada мүdila z bozsим Odkүpitelom.

Zato sze je rada szprehajala v дүhi v ogradi Getzemani i je premislávala tam njegovo velko zsaloszt pred oblicsjom njegovoga Oco so nebeszkoga ali veliko britkoszt njegove дүse, ali pa krvávi znoj, steri je tekeo po njegovom szvéтом oblicsji i steroga bi rada szvojimi szkuzami zmila. Pálik drүgokrát je prehodila v дүhi té ograd i je iszkala v njem дүhovne cvetlice ali rozse. Vtrgnola szi je nebeszko violico poniznoszti, belo lelijo neduzsnoszti i csisztoce i erdecso katrizso szvéte lүbezni i szi je szplela zsnjih пүslec i szi zsujim okincsala szvojo дүso. Lүbéznivi te ograd namvszem odprejti sztoji i szvéta krcsánszka cérkev zsele, da bi posebno vu szvéтом posztnom vremeni prav pogoszto i pobožno sze szprehájali po njem i v szvoj haszek premislávali britko trpljenje i szmrt nasega Goszpoda Jezusa Krisztusa.

Na te ograd trpljenja Goszpodovoga drági cstevci vasz scsém түdi jesz vu дүhi pelati i vam pokázati, da je trpljenje Krisztusovo ograd pun cvetlic za nász, na sterom

szi scsémo poszeбно tiszte tri cvetlice vtrgnoti, stere je szvéta Treza szebi trgala, naimre :

nebeszko violico poniznoszti
belo lelijo neduzsnoszti i
erdecso kadrizso szvéte lübezni

O Goszpod Jezus daj, da bi vrlo nabirali te cvetlice i lepsali zsnjimi szvojo düso.

1. Na cvetlic punom ogradi trpljenja Goszpodovoga moremo szi vtrgnoti nebeszko *violico poniznoszti*.

Celo zsvilenje nasega Goszpada Jezusa Krisztusa je bilo szama poniznoszt ; ali vnáj veksoj poniznoszti sze pa pokázse nam vu szvojem trpljenji, zse na olszkoj gori. Pogledni ! kak on tam na szvoja kolena szpadne i moli ! Pogledni kak sze tvoj Bog i Goszpod ponizuja. O kaksza poniznoszt ! Vszegamogocsen sterih nikaj ne potrebüje poklekne i moli. Naj véksi szpádne na kolena i sze ponizi i szlob cslovek, zemelszki csrv sze pa ne poniza ! Zdravnik szpadne na zemto i moli i betezsni sz ne prikloni, Neduzsnoszt szpádne doli z poniznoszti i hüdobija sze pozdigávle, On ki je ne meo niksega greha lezsi na obrázi i té zgrehom obtezseni sze ne szkloni.“ Jeli sze nam ne pokázse tú nebeszka violica poniznoszti vnáj lepsoj kraszoti zse v ogradi Getszemani ? Pa scse lepse i krasznécse sze nam prikázse violica poniznoszti nad trpecsem Zvelicsiteli na krizsi. Zgledni sze na krizs lübleni brscsenik ! Pogledni náj véksi Goszpod, steroga neba i zemla obszegnoti nemreta, viszi na leszi krizsa iz gole i csizte poniznoszti ; ponizo sze je z trona szvojege nebeszkoega velicsansztva do szmrti i zato szmrti krizsa. Bog sze ponizsa pravi szv. Augustiu da bi gizdávi cslovecsi rod nebi meo za necsaszt naszledüvati njega.

Zato predrági ! szprehajajmo sze pogoszci po ogradi krizsa i poiscsimo i vtrgnimo szi na njem nebeszko poniznoszti. O kak lepa je véndar poniznoszt i kak potrebna. Ona je fundament pobožsnoga zsvilenja, je tak rekocs to ka je korenje drevji, kak temel poszlopji. „Sto je ne globoko ponizen, právi szv. Treza, nemore nigdar doszégnoti viszoke sztopnje pobožsnoszti.“ Zato nam palik pravi szv. Augustin rekocs. „Zacsétek i fundament vszeh csednoszti je szvéta poniznoszt, Krisztus nam ne zapovedáva,

da sze moremo vcsiti od njega kaksisz vejt zidati, sztvoriti vidocse ali ne vidocse, delati poszebne csüde, mrtve gor zbüditi; liki on nam zapovedava da moremo z celoga szrca ponizni biti.

Csi scsés, pravi dele, posztaviti vizzoko zidino pobozsnosztli, zacsní pri fundamenti kamli poniznosztli.

I kelikokrát je bozsi Zvelicsitel szam pravo: „Sto sze zviszi de ponizen i sto sze ponizi de povisan.“ Luk. 14. 11. Sto scsés priti vnebeszko kralesztvo pravi szv. Bernard, more biti ponizen; zakaj? Ar nebeszka vráta szo niszika i le máli to je ponizni morejo priti zkoz nje.“ O mi sze pa tak radi stimamo, sze tak radi hvalimo z lepotov i szvojov mladosztjov, i csi je eden ali pa drügi bogatesi ali kaksega bole imenitnoga sztána kak rad drüge szirmáke odörjávle i szebe zvisávlé. Premiszli denok da „sto sze zviszi sze ponizi.“ „Scsés razmiti vizzokoszt bozso, pravi szv. Augustin primi náj prle poniznoszt Krisztusovo.“ Idi zato v ográd trplénja Goszpodovoga i vcsi sze poniznosztli.

2. V ogradi Getszemani v ogradi krizsa ali trplénja cveté pa tüdi bela lelija neduzsnosztli.

Ravno v trplénji Goszpodnovom sze náj lepse kazse angelszka neduzsnoszt bozsega odküpitela.

Zse tecsász gda je scse okoli hodo i vcsio, je pitao szvoje szovrázsnike: „Sto z med vasz me more greha prepricsati i vszi szovrázsniki njegovi szo mogli mucsati. Ali doszta lepse sze je pokazála njegova neduzsnoszt v vremení njegovoga britkoga trplénja i szmrti. Sztanoli szo krivi szvedocje i razszrdjeni szodniki i szo szí na vszo mocs prizadevali, ga prepricsati kakse krivice; pa njim ne bilo mogocse. Po náj tenkesem preiszkavanji je mogoé Pilatus ocsiveszno szpoznati: „Jesz ne naidem krivice nad njim“. Jesz szan neduzsen nad krvjov toga pravicsnoga. I denok je mogoé neduzsen na krizs. Pa tüdi na krizsi je bila razodeta njegova neduzsnoszt, ár eden razbojnik steriva szta znjim bila raszpetiva, je pravo drügomi. Müva po pravici trpiva: ár müva trpiva ka szva za szvoje delo zaszlüzсила, té pa naimre Krisztus pa ne nikaj hüdogá vcsino“. (Luk. 23. 41). Ali je ne to zsivo poszvedocseno za neduzsnoszt Jezusovo. I tak szvejti v ogradi krizsa lüba mila bela lelija neduzsnosztli.

Podajmo sze teda v dūhi, kak negdaj szv. Treza, v ograd Getszemani, v ograd britkoga trpljenja Goszpoda nasega Jezusa Krisztusa i vtrgnimo szi tam belo lelijo neduzsnoszt. Mladenci deklina! z lepsi cvetlic szi zaisztino nemrete okincsati szvojega szrca, kak szprelepov lelijov angelszke neduzsnoszt ar csisztoszt i neduzsnoszt naj bole blizsata dūse k Bogi, kak szv. Dūh szam govori po pro-roki Ozeási i právi „Zarocso sze bom szteboj na veke, zarocsim sze szteboj v miloszt i szmilenji.

I v knjigaj modroszti bozse sze cstéjo ete lepe recsih: Sto csisztocso lūbi, je prijáteo nebeszkoga krála. I pa na drūgom kráji govori szvéti Dūh: O kak lep je csiszt rod, ki sze v csednoszti szvejti, nješov szpomin je vecsen i ma hválo pri Bogi i pri lūdeh. Ka koli sze vága, govori on, ne telko vredno kak csiszta dūsa (4, 1). „Neduzsnoszt právi szv. Ciprian je naj lepsa cvetlica v ogradi szvete cerkvi ona je kraszota vszeh lepot, je prijjetnoszt miloszt i imenitneisi tao krcsanszke csrede.“ Csisztoszt i neduzsnoszt je lelija med csednoszti, prisztavi szv. Fracisek Szaleski, ona dela csloveka szkoro angelom ednakoga.“ I szv. Bernard pravi: „Csiszto neduzsno zsvljenje, je zsviva podoba nebeszkoga zsvljenja.“

Zato zove szv. Gregor z Nissze: Kak lepe szo roké, stere neszo nigdar kaj hūdoga vcsinile, kak lepe szo noge stere neszo nigdar hodile po poti razvūzdanoszt i hūdobije i neszo v tisznilé szvojih sztopin na poti gresnikov! Kak lepa je podoba tiszte dūse, stera ne okincsana szvetlimi dragimi kamli liki sze szvejti v pripfosztoti i neduzsnoszt.“ I zatemi veszeloga csūdūvanja recsmi pise szv. Eferem: „O csisztoszt ti szi nebeszka modroszt, vredna nezmeroga bogaszta! O devistvo, ti szi ognjeni voz, ki v te zalūblene dūse nad zvezde pozdigavas! . . . O csisztoszt, ti med dūsov i telom lepo cvetés: ti szi naj lepsa rozsa stera dávas od szébe náj lepo disávo! O devistvo vstero sze je Sztvoriteo vsze recsih, Bog szam, tak rekocs za lūbo i vu njem vsze szvoje velicsanszto szkrio!“ I za isztino poglednite na szv. Alojzia i poglednite, kak lepo lubeznivo i prijjetno sze njemi sika bela lelija stero vroki drzsi. Pa tūdi od vasz, zakonszkih terja Bog zakonszko neduzsnoszt i csisztoszt. Ali nevidite tūdi lelijo v roki szv. Jozsefa. O kak lepo sze poda tūdi tomi sztáni tá cvetlica.

Zato sze podajmo vszi tá v ograd Getszemani i vtrgnimo szi vu njem belo lelijo neduzsnoszt i szv. csisztocse.

3. Pa scse edna neizrecseno lepa cvetlica cveté v ogradi trpljenja Goszpodovoga i tá je erdécsa cvetlica szv. lübezni. Zakaj „Vékse lübezni nema niscse kak je tá — pise szv. János — da sto dá szvoje zsvljenje za szvoje prijatele.“ [15, 13.] O kak nasz bozsi Zvelicsitel lübi, da prelije do záduje kaple szvoje dráge krvi na leszi krizsa. „Ja le lübezen — pise szv. Lovrenc Jusztinian — je zamogla prziliti Szina bozsega da sze je tak grozno aldüvao za nasz na krizsi. Ali ka nam scsejo povedati vsze moke i trpljenja: vdárci, bicsi, trnje, zasramliva obleka, trszt, zucs i jeci, cveki, krizs i szpica? Vsze nam glaszno kriesci lübezen!“ Nigda sze je pokazao krizsani Zvelicsitel szv. Angeli z Polinje, ravno gda je vu szveto premislávanje zamuknjena bila i njoj je govoro: „Pogledni me, kak viszim na krizsi! Glédaj moje sztrasto ranjeno telo, szegni v moje notranje i preiscsi moje szrce! Ka najdes tú? lübezen i palik lübezen.“ Ja dragi estevci! csi premislávelemo Jezusa na krizsi i csi hodimo vogradi trpljenja Krisztusovoga pri vszakoj sztopinji nasz szrécsa erdecsa cvetlica szv. lübezni i ona je náj lepsa i náj veksa cvetlica v ogradi krizsa. To potrdjáve túdi szv. Bernard steri právi: „Stirje konci krizsa szo okincsani stirami drágimi jagodami. Odszpodi sze szvejti poníznozt, na desznoj pokorscsina, na levoj poterpezslivoszt, odzgoraj sze utrinja kak kralica vszeh csednozt zlatimi literami: lübezen. I ka szmo duzsní mi bozsemi Zvelicsiteli za vszo to lübezen? Túbi lübezen: da tisztoga lübimo steri nasz je prle lübo kak szmo ga mi lübiti uoglí. I sto ga nebi lübo? „Pogledni rane na krizsi viszecsega, krv mirajocsega i ceno odküplenja Jezusa.“ Pravi szv. Augustin nam vszem. „Njegova gláva je nagnjena, da bi küsnola, njegovo szrce je odpreto lübezni, njegove roke szo razpresztréte, da bi obinole, njegovo telo je razpeto, da bi odküpilo. Premiszli ka je to kaj velikoga i vzemi szi k szrci.

Jeli nede tisztí vesz i celi lczsal v tvojem szrci, steri sze je dáó vesz na krizs pribiti?“ Ali nede nase szrcé od lübezni gorelo do toga, steri je z lübezni do nasz na krizsi mro? Oh kak malo lübi Jezusa isztinszko iz celoga szrcá! „Vsze sztvári, právi szv. Hieronim, trpijo z Krisz-

tusom mirajocsim. Szonce otemne, zemla sze zible, szkale pokajo, zagrinjalo v cérkvi sze raztrga na dvoje, grobi sze odpirajo; szamo cslovek, ne trpi znjim, i denok Krisztus szamo za njega trpi“ i cslovek ne obcsüti nikse britkoszti i lübezni do szvojega Boga i odküpitela! O kak szo denok trda cslovecsa szrcá! Oh premiszlimo nikelko na lüblene szvetnike i szvetice bozse, kak pogoszci szo sze oni v dühi szprehajali v ogradi krizsa, da bi szí tam poiszkali erdecso cvetlico szv. lübezni i szí jo v szrcé preszádili i sze tak szami vnemali, prav goréce lübiti Jezusa Krisztusa. Na priliko szv. Ignác je tak mocsno goro od lübezni do Jezusa szvojega krizsanoga Zvelicsitela, da je vecskrat zézvao: „Oh moja lübezen je krizsana.“ Szveti Fracsisek je lezsao vecskrát pri podnozsjí krizsa i je z dihávao pun gorece lübezni: Podeli o Goszpod Jezus da gorecsa i medéno szladka mocs tvoje lübezni preszuni mojega düha i mojo düso, da z lübezni do tvoje lübezni merjem ár szí sze ponizsao z lubezni do mene mrejtí.

Zato drági cstevci poiscsimo trpecsega Zvelicsitela i odmo znjim v ográd Getszemani i tam szí poiscsimo te tri lepe cvetlice stere szem vam pokazao; naimre: nebeszko violico poniznoszti, belo lelijó neduzsnoszti i erdecso gatrizso szv. lübezni.

Csí té tri cvetlice preszadite vu szvoje szrcé i je noszite vu szvojem zsvljenjí, sze bodo po szmrti gvisno szpremenile vtri zlate jagode, stere sze bodo szvetile v kroni vasega vecsnoga placсила.

(sj.)

MURSKI SOBOTI
 DRUŠTVO
 MUZEJSKO
 V

Pobožnoszt k bl. D. Marii.

Zse sztarinszki křscenicje szo znali, ka je postůvanje Bl. D. Marie, kak stero szi je Ocsa nebeszki za szvojo hcsér, Szin Bog za szvojo mater i Důh szv. za szvojo zarocsnico odėbrao, pred szv. Trojsztvon prevecs prijėtno delo. Ali stero je vu bozsem poszelsztvi hodėcsi Gábriel arkangel tak lepo pozdrávlao, jeli je ne dosztójno, ka bi njo cslovek tůdi csasztio? Száma Divica Maria je naprepovedala, ka bodejo njo po vszem szveti csasztili. Na to gledocs lepo právi szv. Euzeb: „Gda je szkala katholicsánszke vere zácsala preszvetiti ete szvet, vszi národje, ki szo vu Jezusi Krisztusi vervali, szo Dejvo Mater Mario tůdi csasztili i njo za blázseno imenůvali, naj bi szpunili njėno prorokůvanje: Od zdajšnjega vremena me de za blázseno imenůvao vesz národ!“ Zse vu njėnom zsvilenji szo sze vnogi popascili vu Efezus, gde sze je Maria pri szv. János apostoli gorizdrzsávla, naj bi njo vidili i njoj postenjë szkázali. Eszi sze szlisijo szv. Ignáca, antiochenszkoga pűspeka k szv. János apostoli zrocšene recsi: „Gde je právi křscenik, ki lůbi i postůje szvojo vero, i csi csůje od Marie, ka njo nebi zselo viditi i pozdrávlati, njo, stera je vredna bila právoga Bogá vu szvojoi utrobi nosziti?“

Szv. Ireneus njo kak za drügo Evo pozdrávla, stera je po szvojoj pokornosztí nadomesztíla, ka je prva Eva po szvojoj nepokornosztí zgübila.

Od sztarinškoga vremena mao je návadno bilo med katholicsáncami Mario z onim pozdravljenjon csasztíti, stero je Gábriel arkangel z nebész prineszao, stero je zagvüšno njoj nájbole prijétno bilo. Zse vu onoj sztarinškovej knigi, stero právjíjo od szv. Jakab apostola szhájati, sze goriznájde to pozdravljenje. Vu njoj nájmre eta sztojíjo: „Obhájamo szpomin nase szvéte, nevtepene, odicsene i blagoszlovlene Goszpé, Marie, Materé bozse i csiszte Divice szpomin, naj bi milosceso najšli po njéni prošnjáh — na stero pridejo recsi angelszkoga pozdravljenja: Zdrava bodi Maria! miloscese puna, Goszpod je z tehom, blázsena szí ti med zsenami i blázseni je szád tela tvojeja, ár szí ti Zvelicsítela tela nasega rodíla.“

Vu V. sztotini sze je znajsao eden Nesztorius imenüváni krivo vucsenják, ki je to vsio, ka sze Marie imé „Materé bozse“ ne dosztája, ka je ona Jezusi szamo, kak csloveki mati bila, ali pod Celesztin pápon szo sze püspecje 431 leta vu Efezusi vküpszpravili i z szv. píszma pa z szporocsíla szo vöpokázali, ka sze Marii imé „mati bozsa“ ár je Jezusa, ki je Bog pa cslovek bio navküper, dosztája. Szklep toga szpráviscsa od gojдне do véséra csakajocse lüdsztvo sze je na velko veszeljé vuzsgalo, gda szo zvedli, ka je Nestoriusa návuk za krivoga oszodjeni i Mariina csészť obranjena. Püspeke je lüdsztvo z faklami na szvoj dom szprevájalo, po vársi szo pa szpevali: Szvéta Maria, Mati bozsa, moli Boga za nász! Od onoga vremena szoszevnoge molitvi i peszmi narédíle, szvétki nasztavili, cérkvi i oltárji Marii na csészť zídali. I zse prvlé 224 leta je Kallist pápa vu Rimi dao edno kapelico zozídati na Mariino csészť. Nazianszki szv. Gregor nam pa to píse, ka je szv. Jusztina inanternica, stero szo vu trétjoj sztotini na szmrt dali, vu mokah Mater bozso na pomocs zazávála.

Z vnogih péld, stere szo vu krscsánszkih zgodovinah gorizamerkane odtoja, kak szo Mario postüvali, szamo nisterno popisem.

Szv. Pulcheria caszarica vu zacsétki V. sztoletja zsi-vocsa je vrelo csasztíla Mario. Na njéno csaszť je dála

dve cérkvi zozidati, gde szo sze vszefelé Mariine pobožnoszti oprávlale. K tem pobožnosztan sze je ona tüdi vszigdár popascsila vu prosztoj obleki, peski z ednov szlúzsbenicov.

Szv. Bernardin je pa zse vu detinsztvi szvojem pobožno csasztió Bl. D. Mario. Zse vu mládih letah je oblúbo, ka de sze Marii ne csaszt vszako szoboto poszto, stero je vu szvojem celom zsvilenji zdrzsao.

Szienszka szv. Katalena je zse vu szvojem pétom leti po sztubah gor-pa dolhodécsa Zdravo Mario molila.

Assisiánszki szv. Ferenc je poszebno za volo dvojega zroka csasztió Bl. D. Mario, záto nájmre, ár je po njoj Krisztus nas brat nasztano i záto ár po njénom szredbenistvi lezsej milosceso nájdemo pri njénom szv. Szini.

Szv. Aloyzjus pa gda bi ga pitali, jeli lúbi Bl. D. Mario? právi: „Kak bi jo pa nebi lúbo?! Vej je ona moja mati!“ I gda szo ga vu njegovom szmrtnom betegi pitali, odket je zajimao mocs, z sterov je szvoja telovna nagnenja obládao? na kep Divice Marie kúzajocsi právi: „Jaz szem toti szlab ali pri njoj szem najsao pomocs i trost vu szlaboti i szkúsávah.“

Szv. Stevan, vogrszki kral, je tüdi poszebno csasztió Bl. D. Mario. Njoj je zrocso na szmrtnoj poszteli szvoj ország, na njéno csaszt je vu Székesfehérvári glasznovito cérkev zozidao. Na szoldacskih banderah zásztavah, na peinezah je Mariin kep bio zmálani. Na vogrszkoj koroni tüdi jeszte Mariin. Csi je kaksi gresnik vu Mariinon iméni proszo odpúscsenje, to je od szv. kralá tekáj zadobo. Gda je na szvétek Mariinoga vnébovzétja szvoj ország pod Mariino obrambo polozsivsi mro, Fridrich caszar je eta pravo: „Blázseni on ország, steroga kraleszko palico Kralica nebeszka drzsi vu szvojih rokah!“

Szv. Imre herceg je pred kopom Bl. D. Marie oblúbo, ka de vu devistvi zsvivo.

Nájlúblenesa Mariina molitev je szv. rozsnivenec, stero je vu denésnjoj formi szv. Dominik notrivpelao vu 13. sztotini, na to je pa njega naszledüvajocsa prikázen nagnola. Od rimszke sztolice je szv. Dominik to zapoved dobo, naj bi sze proti krivo versztvi Albigenčov, stero je vu Francuskom országi bilo razsérjeno, mocsno vojüvao i krivoverce szpreobrno. Ali da sze njemi je to delo po

vnogih trūdah ne poszrecsilo, tak ka je zse ober toga dela malo ne vu dvojnoszt szpadno, ob szlednjim sze je k Bl. D. Marii obrno z vrelimi molitvami proszécsi njo, naj bi njemi dála pomocs pri szpreobrnjeni nepriátelov krscsánszke vere. Tri dni i tri noci je tak nepresztanoma molo i gda njemi je mocs pomenkala, na globoki szen je szvoje ocsi zápro. Te je vido nebeszko prikázen. Szkázala sze je njemi Bl. Divica, obdána z tremi kralicami, z njih vszako je 50—50 devic naszledüvalo. Ta prva kralica z szvojimi naszlednicami je bila vu belo, ta drüga vu erdécso, ta trétja pa z zláton podtkáno opravo oblecsena. Gda to prikázen pobozen mozs porazmeti nebi mogeo, Bl. D. Maria njemi je to etak razlozsila: Tri kralice troji rozsnivenec znamenüjejo pétdeszét divic pa 50 Zdravih Mariij, z sterih sztoji vszaki rozsnivenec. Bela oprava znamenüje veszéli, erdécsa zsalosztogá i zláta odicseni rozsnivenec.

(Dale.)

(j.)

Od vszagdanésnjega szv. precsiscsávanja.

Vu drügom sznopicsi etoga leta szam szlovenszki naprej dáó imenito „dokoncsanje“ X. Pius pápe od gosztoga i vszagdanesnjega szv. precsiscsávanja. Zdaj zselem escse ednok govoriti od toga dokoncsanja, naj je vszaki lezsej razmi i vu szpomini obrzsi.

I. Vu prvom deli „dokoncsanja“ je to razlozseno, ka je goszto i vszagdanesnje szv. precsiscsávanje ne kákosi novi navuk i nova navada vu szv. Cerkvi. Ar szv. Mati Cerkev je vszigdar to vesila i to zselela, naj Krisztjani sz kem vecskrát, pa escse vszaki den prihájajo k szv. precsiscsávanji. To zselenje je tüdi vöpovedano na Tridentinszkom Szpráviscsi (pred 370 letami) zetimi recsmi: „Zselelo bi szvéto Szpráviscse, naj sze pri vszakoj szvetoj Mesi nazocsni verniki ne szamo z dühovnim pozselenjom, nego tüdi sz prijemánjom Oltarszkoga Szvesztva precisztijo“.

I zakaj je szv. Cerkev to zselela? Záto, ar Jezus Krisztus tüdi to zsele. On je rávno záto nasztavo to csü-dovitno Szvesztvo, naj düse vu njem májo szvojo vszagdanesnjo hráno. Ka Jezus vu isztini to zsele, naj njegovi naszledniki gosztokrát, pa escse vszaki den jemléjo k szebi njegovo szv. Telo, to nam je on szvetlo na znánje dáó. Záto, gda je govorio od Oltarszkoga Szvesztva, sze je zázávo na *manno* Sztároga Zákona, stero szo szi zsidovje mogli vszaki den nabrati i jeszti: „To je z nebész pri-

docsí krüh; ne kak szo jeli vasi ocsevje manno i vmrlí szo; ki jo bode té krüh, zsiveo bode na veke.“ (Jan. VI. 59.) To je: záto je dáó Jezus té nebeszki krüh, naj ga vszi vszivajo, ki vu njem verjejo, naj z toga mocs dobijo, da szvojo hűdo pozseljivoszt obládajo, od szvojih vszagdanésnjih málih grehov sze resijo i proti szmrtnim grehom sze obránijo. I tak Goszpon Jezus szv. precisiscsávanje ne szamo za edno málo trumo odebránih, popolnih krisztjanov pripravo, nego on bi to zselo, on bi najraj bio, csi bi vszi verniki prav gosztokrát, pa escse vszaki den prihájali k tomí dűsevnomi goscsenji. Ar proti vszagdanésnjoj szlaboszti je vszem potrebno vszagdanésnje vrásztvo.

Tűdi zatogavolo nasz je vsio Goszpon Jezus vu Ocsanasi prosziti „Krüh nas vszagdanésnji“, pod sterim krühom sze ne szamo teloven krüh, nego doszta bole dűseven krüh, naime szv. precisiscsávanje more razmeli.

Záto nemajo isztine, ki proti gosztomi i vszagdanésnjemi szv. precisiscsávanji to právjijo, ka Szvéto Piszmo ne govori od toga. Pa rávno tak nemajo isztine tiszti, steri to právjijo, ka nezkoncsano bozse velicsansztvo i szvétoszt ne dopűszti, ka bi nepopolni lűdjé tak dosztaokrát k szebi jemáli preszveto Telo Jezusovo. Ar kak „dokoncsanje“ veli, glávni cio ali namen precisiscsávanja je ne to, naj zsnjim Bogi csaszt i diko prikázsemo, pa tűdi ne to, naj popolni krscseniki vu szv. precisiscsávanji nájem dobijo za szvoje dobro obnásanje, za szvoje jákoszti, nego glávni cio ali námen szv. precisiscsávanja je to, naj krscseniki z gosztoga i z vszagdanésnjega szv. precisiscsávanja dűsevno mocs zadobijo, da bodo mogli premágati szvoje grehsno pozseljivoszt i szkűsávanje, da sze resijo szvojih málih grehov ino sze obránijo proti szmrtnim grehom. Ki szvoje telo dobro hráni sz telovnim krühom, tiszti lezsej zdrav osztáne i lezsej oprávi szvoje delo, kak tiszti, ki néma krűha. Rávno tak ki szvoje dűso vecskrát hráni zdűsevnm krűhom, szv. precisiscsávanjom, on lezsej obrzsi vu szebi bozso miloscsó i lezsej premága dűsevne trűde, naime szkűsávanja i hűde zsele.

Tak Jezus to zsele, naj szo nase dűse zdrave, naj szivéjo vu bozsoj miloscsó i na to nam je dáó szv. precisiscsávanje. Záto je pravo: „Ki jej moje Telo i pijé moje Krv, vu meni osztane i jasz vu njem ... i ki jej

mené, zsiveo bode po meni.“ Jan. VI. 57. 58. I zakaj je pravo Jezus pri szlednjoj vecserji: Z zselenjom szam zselo eto vecserjo jeszti z vami prlje, kak bom trpo. Luk. XXII. 15. Záto, naj nam pokázse, kak jáko zsele, da sze dűse vu szv. precisiscsávanji zsnjim zjedinijo. I tak, ki szpuni to goréce zselenje Jezusovo, sztanovito njemi vékso csaszt, vecs postűvanja prikázse, kak on, ki nescse szpuniti njegove zsele, ár miszli, ka bozsa szvétoszt ne dopűszti, ka bi on telikokrát so k precisiscsávanji. Szvesztva je G. Jezus za lűdi nasztavo, ne za angele. G. Jezus je dobro znao, kak szlabi szo lűdjé i keliko hűde poszeljivoszti májo; pa rávno za volo té nase szlaboszti, za volo nase potrebsine nam je dáo preszvéto Oltárszko Szvesztvo, naj sz tem zvrácsi i okrepi nasz. „Hodte k meni vszi, kiszte trűdni i obterseni i jasz vasz polehкотim.“ Mat. XI. 28.

Nadale to razlága „dokoncsanje,“ ka szo Jezusove namene prvi krisztjani prav dobro razmeli. Záto, gda szo mogocsi bili pri szvéto^m Áldovi nazocsi biti, szo tűdi szvéto precisiscsávanje k szebi vzéli. Pa známo, kak ime-nite, velicsanszke szádove je rodilo vszagdanésnje szv. precisiscsávanje vu prvih krscsenikaj. Sztojezero i sztojezero je bilo manternikov!

I tá zvelicsávna návada je po pregánjanji krscsenikov vecs sztotin let zsiveła vu szvétoj Materi Cérkvi. Szamo vu novejšem vremeni szo zacseli niki piszátelje, poszebno janzeniszti to glásziti, ka je ne szlobodno vszem krscsenikom brez razlocska telikokrát iti k szv. precisiscsávanji, nego k tomi je potrebna véksa popolnoszt i poszebno veliko pripravlenje. Sz taksimi krivimi navukami szo piszátelje zmotili szpovednike i vnogé vernike. Na konci 17. szlotine je zse potrebno bilo XI. Innocent pápi vűdati edno odlocsitev ali dokoncsanje, vu steroj odlocsitvi je vűpovedano bilo, ka vszi krisztjani, brez ozira na njihov sztan, szlobodno idejo vecskrat k szv. precisiscsávanji. Ali janzeniszti szo ne pocšivali, nego po vszeh prilikaj szo delali proti gosztomi precisiscsávanji. I vnogo szo doszég-noli. Pred szto letami je szkoro ni eden szvecki cslovek ne szmeo vecskrát prisztopiti k szv. precisiscsávanji, kak ednok na leto okoli vűzma. Krivi navuki janzeniszto^v szo sze na teliko vtrűdili, ka je escse véksi del dűhovnikov celo do nasega vremena tak szodo, ka szvecki lűdjé ne

szmejo vecskrát k precisiscsávanji, kak csi ednok vu meszeci; to je pa zse jako retko bilo, csi szo komi dovolili vszaki tjeden edno szv. precisiscsávanje.

Ali Goszpon Jezus je pobüdo tüdi takse, steri szo bránili i razsirjávali goszto, pa escse vszagdanésnje szvéto precisiscsávanje. Proti tem szo ovi osztro i csemerno pizali, tei szo sze pa ponoszno i batrivno bránili. — Tak je tá recs na szlednje na szodbo dána szv. Ocsi, X. Pius pápi, I namesztnik Krisztusov szo na veszelje vszem vernim düsam vödáli szvoje imenito „dokoncsanje“ za goszto i vszagdanésnje szv. precisiscsávanje.

Naj bodo X. Pius pápa blagoszlovljeni za to „dokoncsanje“!

II. Vu drügom deli „dokoncsanja“ szo naprejdána ona pravila ali regule, po sterih sze morejo szpovedniki ravnati vu delitvi szvetoga precisiscsávanja.

1. Goszto i vszagdanésnje szv. precisiscsávanje, stero Goszpon Jezus i njegova szv. Cérkev tak jako zsele, more vszem krisztjanom vszake vrszte dopüscseno biti; i to je nikomi ne szlobodno prepovedati, ki sz postenim i pobožnim namenom prihája.

Vu toj odlocitvi je vsze povedano i ova pravila szo szamo razláganje té glávne odlocitve. Vu toj odlocitvi je dvoje dokoncsano. To prvo je to, ka vszi krscsenik-májo pravico do gosztoga i vszagdanésnjega szv. precisiscsávanja, gda szo zse bili pri prvom precisiscsávanji; i to pravico ali oblászt májo vszi, kaksega stécs sztána i sztaroszti szo, na priliko delavci, vojáki, ozsenjeni, ledicsni, trgovci, sztári, mládi, bogati, szíromáki; i to pravico szo vszi dobili od Goszpoda Jezusa. To drügo je pa to, ka k szv. precisiscsávanji trbe sztan miloscse i posteni i pobožsen namen. To dvoje je brez pogodbe potrebno, tak ka ki je ne vu sztáni miloscse to je: ne je csizti od vszeli szmrtnih grebov, ali pa neide sz postenim i pobožnim namenom k precisiscsávanji, tiszti nikak neszme prisztopiti. To dvoje, naime sztán miloscse i posteni, pobožsen námen morejo szpovedniki brez pogodbe od vszákoga zseleti i brez toga nikomi nemrejo dopüszliti k szv. precisiscsávanji prisztopiti. — Ova pravila naprejdávajo

tiszto, ka je ne neobhodno potrebno k szv. precisicsávanji, nego itak je jáko zselno i hasznovito, naj cslovek sz tem vecs miloszti zadobi iz szv. precisicsávanja. Taksa pravila szo :

2. Naj bodemo csiszti od odpúsztlivih (málih) grehov, nájmenje od tisztih, stere bi sze szlobodnov volov, to je : z lagoonim námenom vcsinili ; i naj túdi iztrebimo z szébe nagnjenoszt do táksih grehov. Ali itak je za doszta escse k vszagdanésnjemi precisicsávanji csisztoszt od szmrtnih grehov i tá oblúba, ka vecs ne vcsinimo velkoga greha ; ar tak sze rávno po obilnoj miloszti vszagdanésnjega szv. precisicsávanja pomali resimo túdi málih grehov i nagnjenoszt do njih. Csi to ne doszég-nemo sz tak gosztov, vszagdanésnjov pomocsjov Jezusovov, kak bi pa mogli doszégnoti brez té pomocsi, brez szv. precisicsávanja ?

3. Jáko hasznovito je túdi szkrblivo pripravlanje pred precisicsávanjom i pobožno hválođavanje po njem. Ar isztina, ka Szvesztva száma vu szebi májo mocs poszvecsenja, ali itak nam z tem vecs dūsevnoga haszka prineséjo, szkem bole szmo pripravni.

4. Dūhovni pasztérje morejo krscsenike vcsiti, kak sze naj pripravlajo k precisicsávanji ; i morejo je túdi dosztakrát opominati nagovárjati na goszto i vszagdanésnje szv. precisicsávanje, naj sze tak szpuni gorécse zselenje Jezusovo i naj té nezmerno veliki kincs, steroga mámo vu preszvétom Oltarszkom Szvetvi, no bode krisztjánom zaman.

5. Na szlednje escse to, ka sze razmi „posteni i po-bezsen namen ?“ Vu „dokoncsanji“ sze eto právi : „ki k szvetomi sztoli prihája, naj ne csini to iz návade, ali iz drūgih cslovecsih zrokov, nego naj scsé Bogi po voli vcsiniti, zsnjim sze vu lūbavi bole zdrūzsiti i sz tem bozsánszkim vrásztvom szvoje szlaboszti i napáke zvrás-citi.“

I tak moremo sz szvétim namenom iti k precisicsávanji. Ne za volo lūdih, ne záto, naj sze popi, ali ocsi, ali materi, ali zseni dopádnemo ; nego záto naj sze Bogi dopádnemo, naj sze vu bozsoj lūbavi povék-

samo. Vecskrátno szv. precsiscsávanje nasz maore szvéte
vesiniti: „To je vola bozsa vase poszvecsenje.“

Tá odlocsitev szv. Ocsé je isztinszko „dokoncsanje,“
ar po njem szo dokoncsani vszi prepiri okoli szv. pre-
csiscsávanja. Po tom „dokoncsanji“ sze morejo ravnati
vszi katolicsanci. I niscse ne szme proti tomi „dokon-
csanji“ kaj piztati ali vicsiti od vszagdanesnjega szvétoga
precsiscsávanja.

Sz—cs.

Hizni zákon od Bogá szhája.

Od steroga vremena szo szamo lüdje na etoj zemli, med njimi sze je vu nikaksoj formi hizni zákon vszigdár i vszepovszédi goriznajsao kak edno takse nasztavlenje, po sterom sze csloveci národ povéksáva. Na hizni zákon csloveka zse nje-gova natura nagible. Gda je pa csloveco naturo za takso, kaksá je ona, Bog sztvoro, tak je tüdi vu njo Bog vcepo ono nagenje, naj bi sze cslovecsánszki uárod po hiznom zákoni rászérjávo, tak lehko právimo, ka hizni zákon od Bogá szhája, od njega je nasztávleni.

Poszebno pa szv. pizmó nam ocsivesztno na znánje dá, ka je hizni zákon od Bogá nasztávleni. Známo z szv. pizma, ka je Bog ednoga moska sztvoro: Ádama. To tüdi známo, ka je edno zszenszko sztvoro: Evo. Evino telo je vzeo z Ádanovoga tela Bog, z sterim je zname-núvao, ka njidva vküpszlisita, ka szta njidva na to poz-vániva, naj bi vu hiznom zákoni ednoga tela bilá. Na to gledocs je Bog ocsivesztno vöosznovo szvojo volo Ádani pa Evi govorécsi: „Rászte, povnozsajte sze i napunte zemlo“. Blagoszlovo je tekáj njidva i z blagoszlovon szvo-jim njima je dao rodnoszt, naj bi priliesniva bilá njego-

vo volo, stero je z onimi recsmi osznovo, szpuniti, naj bi nájmre sztarisje vszega cslovecsánszkoga národa posztanoli. To tüdi ocsivesztno právi szv. pizmo, ka je Bog Evo za pomocsnico dao Ádani, naj bi sze njidva eden-drügoga pomágala vu szvojem pozvánji. Tak je tüdi bozsa vola bila to naj bi Ádan i Eva vküpszivela, ár do sze od njidva szamo tak deca narájala, tak ta szamo lehko njé gorihránila i szamo tak ta lehko edendrügoga i szvojo deco pomágala, podpérala, szkrb noszila.

To Ádani pa Evi od Bogá zrendelüváno zsvilenje je pa ne drügo kak hizsni zákon. Za taksega je nasztavo Bog hizsni zákon, z steroga sze cslovecsi národ narája. Ádan pa Eva : eden moski i edna zszenszka — ne vecs. Ádan pa Eva szta vküpszivela do szmrti vu nerazvézanej zákonszkoj zanki. „Rászte i povnozsajte sze“ ovo prvi cil hizsnoga zákona. „Bojta na pomocs edendrügomi,“ to je pa zákona drügi cil. „Dete, vernoszt, nerazvézanoszt“, — to sze zdrzsáva vu hizsnom zákoni, právi szv. Augusztin.

I csi mo blizse glédali to bozsánszko nasztavlenje, vidili mo, ka sze vu hizsnom zákoni lepo doszégne on cil, za steroga je Beg ujega nasztavo : na povnozsanje cslovecsánsztva, — i lepo sze gliha cslovecsoj naturi. Csi mo preglejúvali, gde sze najbole národ povéksáva, to opázimo ka tan, gde escse hizsni zákon postüjejo, njega za szvétoga drzsijo, ali gde na hizsni zákon zse vecs doszta ne dájo, gde ga szamo vu kanzlei pri notáriusi szklenjávajo, tan sze z necsisztov razvüzdanosztjov rojsztva poménsávajo. Ár taksi po szvojem zsvivinszkom nagnenji hodécsi lüdjé szamo veszeljé iscsejo, ali od szpunjávannya szvojih duzsnosztih sze bojijo. Szlatko veszeljé, zviseno pozvánje je sztaris grátati, ali to veszeljé sze po vnogh trüdah more küpiti. Ali obilno bodo plácsani vszi trüdi dobrotivnim roditelom : na zemli do meli postenjë pred lüdsztvon na ovom szveti pa Bog bode nájem onim

hizsnikan, ki szvoje ocsinszke i materne duzsnoszti verno szpunjávajo.

Hizsni zákon sze tüdi lepo gliha cslovecsoj naturi. Cslovek je ne zshivincse, nego kep bozsi. Vu hizsnom zákoni sze mozs pa zsená zavézseta, ka ta vküpszivela. Té zákon sze z lübéznosztjov zácsa i z lübéznosztjov na dale do konca vpeláva. I rávnok tá zákonszka lübézen vcsini to, ka hizsnike ne püszti na razvüzdano zshivlenje. To telovno nagnenje zavéra zákonszka jedinoszt i narazvézanoszt. Rezi toga zavéranja sze tak cslovek kak celo cslovecsánsztvo vu zshivinszkoj telovnoszti zaleva. Na ni-koj more priti on národ, gde od Bogá násztávleni hizsni zákon za szvétoga ne drzsijo, ga ne postüjejo.

Kednomi csloveki zavézan biti do szmrti — jeli je to tesko onomi, ki prav lübi onoga, k koga zshivlenji szí je on zavézao szvoje zshivlenje? To bi njemi bilo bole zszmetno, csi bi sze od njega mogeo odrngnoti. Doszta nevole je z decov dokecs sze ona goriszkrmijo: ali csi nebi meli telko trüdiv, ni sztarisje nebi znali deco, ni deca szvoje sztarise na telko lübiti. Vszaki áldov, steroga za koga prineszémo, szamo povéksáva vu nami lübezen do njega. Sziromák cslovek bole lübi szvojo deco i vecs veszeljá vu njih nájde, kak bogátec; i to je záto ár vecs za njé trpi. Sziromas-kesa deca tüdi tak da bi prestimali szvojih sztarisov trüde, stere szo z njimi meli, i bole njé lübijó. To nam tüdi szvedocsi, ka je hizsni zákon bozsánszko nasztavlenje, ár sze gliha cslovecsemi szrci, stero je na lübézen nagnjeno.

Moski je mocsnesi: on pripravla vszakdanésnji krüh; zszenszka je szlabesa: ona ravna domácse delo. Pri moski sze szkaszüje rázumna pamet, pri zszenszki lübezljivo szrcé. I kak lepo sze gliha tá dvoja lasztivnoszt vu zákonszkom zshivlenji tivárisa i tivárisice! Moski z cshednov glávov pázi, naj csütülvó zszenszokino szrcé ne vneszé njega na kaj tak-sega, ka bi njegovoj Familii znalo skoditi; gda je pa mozsá na kaksi áldov nagnoti potrebno, te tan sztoji zsená

z szvojim dobrotivnim szrcon, ino ga ráta, naj szí dugo nebi premislávao, nego bi prineszao szvoj áldov na obcsinszko dobro. I kak dobro je to na obcsinsztvo, ka sze deca ne na mrzlesih ocsinszkih rokáh, nego pri dobrotivnom maternom szrci goriodhránijo. Ar na polehsanje nevol ete szkuzne doline szo potrebna dobra szrcá, stera sze pri dobrotivnih materah narájajo.

Na haszek celoga obcsinsztva szlúzsi hizsni zékon. To nam túdi to szvedocsi, ka on od Bogá szhája, ki vu vszem csloveki dobra zselej. Ne poznam i znankar nancs nega csloveka, ki bi szvoje dúznsosztí verno szpunjávao pri szvojoj familii, ali manjáren bi bio vu szvojem sztálisi i csészti.

Ki lübi szvojo Familio, on lübi szvojo csészti. Ki sze rad gorizdrzsáva pri szvojoj familii, on de rad delao na poli ali pa vu verkstadtí. Vej záto dela naj bi kem vecs pripravo szvojin lüblénim domácsin. Polehsa, oszlájssa bremen njegovih trüdiv i mocs njegovo povéksa ona miszeo, ka sze za one szkrbi, stere on lübi.

Vu familii lübézen i duznsoszt vküpszklene hizsnike; lübézen, stero májo proti szvojoj deci, i na njé naszlonjena duznsoszt, poleg stere morejo szvojo deco goriodhrániti. Sztarisov zsvljenje véksi tal preminé dokecs szvojo deco goriszkrmijo. I csi szo zse ua szvoje peroti püsztili goriodrasceno deco, ne szo tak kak lasztvice, ali drüge sztvari, stere vecs za edendrügoga ne márajo, nego kak deca z máterjov edno ocsinszko imé noszijo, z tém ednim iménom tekaj edno lübézen noszijo vu szrcáh, stera sze more goreti do konca, ár cslovecsjoj naturi to tak zapovedáva Bog lübavi. Sztarisje i deca szo do konca zsvljenja na edendrügoga naszlonjeni; ár kak deca vu detinsztvi potrebüjejo sztarisov pomocs: tak sze i roditelje vu sztároszti na szvojo deco naszlánjajo; i kak je sztarisov szvéta duznsoszt sze szkrbeti za deco: tak i deca morejo pomá-gati vu sztároszti szvoje roditele.

Vnogo i velke áldove zselej od hiznikov zákonszko zsvljenje. Cslovek sze pa boji od vszakoga áldova. Neoszkrunjeno obdrzsati zákonszko vernoszt do szmrta i z lúbéznosztjov sze szkrbeti za hiznoga tivárisa i deco, naj bi poleg mogocsnoszti njuvo zemelszko i nebeszko blázsensztvo zagvüsano bilo: to szo zákonszke duzsnoszti, stere Jezus zselej od hiznikov i rávnok záto je miloscso podelo, na viszokoszt szvesztva podigno hizni zákon, naj bi hiznicje kem bole lehko doprinásali szvoje zákonszke duzsnoszti. Od toga bode gucs vu pridocsem náyuki.

X. Y.

Iz zgodovine sv. matercerkve.

Ocsácje püscsave.

Nisterne szmo zse vidili kak szo vsili ino kak szo szi premislavali — nego ete pogléd je tak lepi, ka mi ne szmete zameriti, csi vam jih escse vecs pred ocsi pripelam, ár je njihovo zsvljenje za nasz nájlepsi navuk ino njihove recsi za nasz vszakdenesnje nadigavanje na szpodobno premislavanje.

Vu püscsavo idti ne moremo, nego vugrehsnoj püscsavi etoga zemelszkoga zsitka szmo zato mogocsi njihove navuke na szvoj haszek obrnoti, ar nasz najvecskrat na znotrasnja pobožsna csütenja szrca vsijo, stera szmo med vnozsinov tüdi mogocsi meti.

Kassian nam pripovedava od ednoga pobožsno zsvio-csega püscsavnika, steri kda je zse 15 let vu najvéksoj pokori zsvio vu püscsavi, je ednok eden velki zavitek dobo, steroga szo njemi sztarisje ino rodbina poszlali punoga z pizmami. Püscsavnik prekvzeme zavitek ino ga oglejúje pa szi te etak zacsne pogucsavati: „Kelko szkrbi mi napravijo vsza eta pizma, csi bom je csteo! Kelko práznoga veszelja de napunjavaló moje szrce, csi naidem, ka mojemi rodi dobro ide pa kelko zamanszke zsaloszti, csi bom csteo, ka szo kakse neszrecse delnicje bili. Kelko dní do moja mislenja po tom pri njih prebivala ino mene od pobožsne molitve ino premislavanja k njim vlekla! Kak dugo bom jasz te na njihove obráze miszlo ino na dugovanja, od sterih mi pisejo! Pa gda jasz te eta vsza znova z miszlih ztiram? Z kaksim trüdom bom sze te znova nazajvracsao od onih k etim mojim vszakdanesnjim poszlom! Pa ka de mi te valalo, ka szam szvet povrgao,

csi bom z mojim szrcem li prinjem zsivo?“ Pa kak szi je eta pogucsao, je vzeo zavitek ino ga je vu ogenj lücsö reköcsi: „Idte mislenja na domovino pa zgorite, ka me ne bodete vecs szküsavala nazajpozvati k onim, stera szam z teskim trüdom zaosztavo.“

Lübi moji! Jeli, ka je to csüdno premislavanje pa bi znao nikák praviti, ka nancs ne cslovecse? Da pa koga Bog zové, on csi je ednok na plüg djao roké, naj vecs ne gléda nazaj. Bozsje i cerkvene zapovedi prepovedavajo szirmaske i nevolne sztarise povrzsti; csi szo pa oni oszkrbleni, te pa ne szamo szlobodno, nego tüdi duzsnoszt hcsére, ali szina idti na pozvanje bozsje vu novi od Boga odmenjeni sztan ino sze vecs ne szkrbeti za to, ka osztane za njimi. Dekla k mozsi ide „osztavi ocsö i mater — pravi szv. Pavel apostol — ino naszledüje mozsa.“ Pa je to scse to mense. Csi pa dobi dete pozvanje od Boga na klosterszki sztan to znajocse, ka sztarisom osztane pri domi drüga pomöcs, odlasati neszme, duzsno je naszledüvati poziv, steroga csüje vu szrci szvojem.

(Dale.)

Bassa Ivan.

Drobis.

Szvėti groh denésnji den vszaka cérkev ma, nego inda je toga ne bilo. Inda szveta szo naime szamo szvesztvo odneszli v kelihi na eden poszeben oltar ino to je bio te grob Krisztusov, k steromi je lüdsztvo molit hodilo. Pred tem oltárom szo navadno peszmarje biti, steri szo tam tuzsne psalmuse szpevali. Taksi peszmar biti je velka csaszt bila, szami kralovje szo szzi proszili to csaszt. Prvi odpreti szv. grob je na bavarszkom bio v München meszti, steroga je pobozen bavarszki vojvoda I. Vilhelm dao goriposztaviti vu szvojoj palacsi. Sztene kapele je z csarnim oblekeo, tuzsna muzsika sze je drzsala ino obrtija je na ete den mogla henjati. Zdaj vu cerkvi mamó bozsi grobi z zsvim Jezusom v oltarszkom szvesztvi, pod sterim pa vu podobi cslovecsoj Jezus kak mrtev lezsi, naj bi sze lezsi szpominali z njegove szmrti, nego kda ta idemo k bozsemi grobi sze szpominat z trpljenja njegovoga i szmrti Njegove, te ne pozabimo, ka Jezus zsive ino vecs mreti nemore pa ga molino vu vöposztavlenom oltarszkom szvesztvi z velkim vüpanjom za volo njegove szmrti.

Na zidanje nove bogojanske c erkve szo daruvali:

Z Bogojine.

	K. f.		K. f.
Do febr. v�ozskazano :	897'10	Prenosa	<u>1278'10</u>
Veleb�eri Stevan	30' --	Cipot Jozsef	10' --
G�abor Ferenc	10' --	Horváth Ivan	20' --
Fer�enc Ivan	10' --	Puhan Jozsef	10' --
Maucsecz János	11' --	Horváth Matjas	10' --
Horváth Matjas	20' --	Horváth Stevan	06' --
Czaszar Matjas	20' --	Puhan �ana	03' --
Czaszar J�anosa zsena	20' --	Benkovics �ana	02' --
Czaszar Jozsef	10' --	Horváth János	10' --
Czaszar Stevan	10' --	Horváth Ferenc	10' --
Zadravec� János	10' --	Vogrin Jozsef	20' --
Glav�acs András	10' --	Zadravec� Anton	02' --
Benkovics János	10' --	Horváth Jozsef	10' --
Lopert Ferenc	06' --	Horváth Mihaly	10' --
Farkas Jozsef	40' --	Benkovics Jozsef	10' --
Horvath Stevan	10' --	Kardin�ar András	10' --
Gutman Stevan	04' --	Czaszar Ivan	10' --
Horvat János	10' --	Sum�ak Ferenc	10' --
Lovrencs�ecz Jozsef	10' --	Sabjan Ferenc	50' --
Horváth J�uri	10' --	Sabjan János	50' --
P�ucko András	04' --	Benkovics Jozsef	10' --
Benkovics Martin	03' --	Eliás Mihály	06' --
Czaszar András	20' --	Kutossi �adam	10' --
Puhan János	10' --	Czaszar Jozsef	10' --
Puhan Jozsef	10' --	Marics Martin	02' --
Puhan Ferenc	20' --	Lopert Ferencza zsena	04' --
Benkovics Jozsef	10' --	Lopert Ferenc	10' --
Gr�abar Miklos	02' --	Lopert Miklos	10' --
Maucsecz András	10' --	Horváth Martin	10' --
Fer�encz Matjas	10' --	Sabjan Stevan	20' --
P�etek Stevan	10' --		
Kocsar Andr�as	10' --		
Maucsecz Magdalena	01' --		
			<u>Vk�up : 1633'10 K.</u>
			<u>Vk�up : 1278'10</u>